

FINANCIËLE BIJLAGE

‘ONS LAND IS BEPERKT’

In deze financiële bijlage zijn alle beslispunten uit de initiatiefnota nog een keer opgesomd en wordt een inschatting gemaakt van de kosten van de voorstellen. Van de grote structurele uitgaven (van 10 miljoen of hoger) is aan het eind een overzicht gemaakt inclusief een dekking. Dit geldt niet voor de uitgaven op de OCW begroting. In het coalitie akkoord is afgesproken dat er geld beschikbaar komt voor inclusief onderwijs. Deze kunnen worden gebruikt voor deze voorstellen

ACHTERGROND EN DOEL

1. Het facultatief protocol van het VN-verdrag wordt geratificeerd (ondertekend).
2. Er komt een meerjarige nationale beleidsaanpak om de positie van mensen met een beperking te verbeteren.
3. Het CBS gaat gegevens bijhouden over de positie van mensen met een beperking.

Deze beleidsvoorstellen hebben geen belangrijke financiële gevolgen.

INKOMEN EN WERK

#	Beslispunt	Budgettaire inschatting	Inci	Struct.
				(x1.000)
1	Een vast bedrag voor de totale eigen bijdrage	Het afschaffen van de inkomensafhankelijke bijdrage in de Wlz voor mensen met een beperking kosten volgens Zorgkeuzes in Kaart (variant B2) struct. 50 miljoen euro per jaar ¹ . De eigen bijdrage voor huisvesting en voeding blijft wel bestaan (voorstel 3).		50.000
		Het afschaffen van eigen betalingen voor geneesmiddelen kost structureel 55 miljoen euro per jaar (maatregel 97 Zorgkeuzes in Kaart ²).		55.000
		<p>Van de hulpmiddelengebruikers heeft 61% eigen betalingen. Die komen gemiddeld jaarlijks op 320 euro neer³. Tegelijkertijd is het niet per se nodig om alle eigen bijdrage voor hulpmiddelen volledig af te schaffen. Voor schoenen of een bril mag wel iets van een eigen bijdrage worden gevraagd.</p> <p>GroenLinks wil wel voor mensen die hulpmiddelen moeten aanschaffen vanwege een levensbrede en levenslange beperking de eigen bijdrage geheel afschaffen. Eerst zal moeten worden onderzocht hoe deze groepen en hulpmiddelen worden afgebakend voordat er een inschatting van de kosten kan worden gemaakt. Om dit goed te kunnen besluiten is het essentieel dat ervaringsdeskundigen goed worden betrokken.</p> <p>Om deze reden is het nu nog niet mogelijk om een goede inschatting van de kosten te maken.</p>		
2	Eén keer eigen risico per langdurige aandoening	Eerst moet worden onderzocht of deze regeling wel uitvoerbaar is. In de tussentijd wil GroenLinks het eigen risico wel afschaffen voor mensen met weinig geld. Een inkomensafhankelijk eigen risico wordt dan ingevoerd naar het model uit de doorrekening van het verkiezingsprogramma van GroenLinks.		

¹<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/01/zorgkeuzes-in-kaart>

²idem.

³<https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/1004018.pdf> (p. 38)

3	Schaf de eigen bijdrage voor zorgkosten af bij een levenslange beperking	Zie beslispunt 1		
4	Meer mensen in de doelgroep banenafpraak	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		
5	Toegankelijke banen en begeleiding naar werk	5, 6 en 9: In het verkiezingsprogramma maakt GroenLinks 400 miljoen vrij voor extra begeleiding in de bijstand, 800 miljoen voor publieke banen en 100 miljoen voor extra begeleiding door het UWV ⁴ .		1.300.000 ⁵
6	Maak één werkloket voor werkgevers en werknemers met een beperking	Zie beslispunt 5		
7	Uitwisselen van goede voorbeelden zorgt voor meer passend werk	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		-
8	Verander loondispensatie in loonkostensubsidie	We vervangen loondispensatie door de loonkostensubsidieregeling. Zodat alle werkenden met een beperking op zijn minst het minimumloon verdienen. Werkgevers worden ondersteund met regelingen als de no-riskpolis en jobcoaching. Dit kost naar schatting 40 miljoen euro per jaar ⁶ .		40.000
9	Geef gemeenten genoeg geld om de Participatiewet uit te voeren	Zie beslispunt 5.		

⁴<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/Keuzes-in-Kaart-2022-2025.pdf>

⁵Deze maatregelen gelden voor een bredere doelgroep dan alleen voor mensen met een beperking.

⁶<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/Keuzes-in-Kaart-2022-2025.pdf>

MOBILITEIT

#	Beslispunt	Budgettaire inschatting	Inci	Struct.
				(x1.000)
1	Voer het 10 puntenplan voor toegankelijker ov van de ChristenUnie uit	De ChristenUnie heeft zelf geen financiële uitwerking van het 10-punten plan. Voor meer informatie zie de website van de christenunie ⁷		
2	Maak actuele informatie over toegankelijkheid verplicht in reisplanners	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		-
3	Overleg meer met mensen met een beperking over het ov	Het betrekken van ervaringsdeskundigheid op zichzelf kost geen geld, maar de ervaringsdeskundigen zelf moeten wel goed gefinancierd worden. Dit wordt betaald uit de verhoging van het PG kader van 60 miljoen euro. Zie beslispunt 10 hoofdstuk democratie.		-
4	Als vervoersorganisaties onderhandelen over openbaar vervoer, moet het ook altijd gaan over vervoersorganisaties onderhandelen over openbaar vervoer, moet het ook altijd gaan over verbetering van de toegankelijkheid. De toegankelijkheid mag nooit slechter worden.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		-

⁷<https://www.christenunie.nl/blog/2020/06/25/ledereen-mee-met-het-ov>

5	Bij het kopen of opknappen van nieuwe treinen/ (buurt)bussen/trams/ metro's moet de toegankelijkheid altijd beter worden	De financiële effecten van deze maatregel zijn beperkt. Op het moment dat er gerenoveerd wordt, worden toegankelijkheidseisen meegenomen. Dus als een perron toch wordt gerenoveerd, dan moet bijvoorbeeld de instaphoogte worden meegenomen.		
6	Reisassistentie moet bij alle vervoerders en op alle stations binnen één uur worden geregeld	Het is niet mogelijk om een precieze inschatting van de kosten te maken. De kosten zijn overigens voor de vervoerders en heeft derhalve geen effect op de Rijksbegroting.		
7	Hef het Wmo-vervoer op en vervang het met beter Valys-vervoer.	7 & 8: Hier vindt een verplaatsing van de Wmo naar Valys plaats. Hierdoor zal er een verplaatsing plaatsvinden van het gemeentefonds naar de begroting van VWS.		
8	Start een proef waarin regionaal Wmo-vervoer wordt overgenomen door Valys	Zie beslispunt 7.		
9	Schaf de 700 kilometergrens af.	Het verhogen van de 700 km-grens naar 2350 kilometer kost naar schatting 75 miljoen euro. Het verhogen van de grens met 100 km kost naar schatting 4,5 miljoen euro, waardoor een verhoging van 1650 km neerkomt op 75 miljoen euro. Deze schatting is naar alle waarschijnlijkheid sterk overdreven, omdat de meeste mensen niet zo veel kilometers nodig hebben. Daarnaast is Valys bedoeld als aanvulling op het openbaar vervoer. Met bovenstaande maatregelen zullen veel mensen daardoor al veel minder aanspraak hoeven maken op Valys ⁸ .		75.000

⁸Uit de antwoorden op de feitelijke vragen voor de begroting van VWS voor het jaar 2023 (<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?cfg=wetsvoorsteldetails&qry=wetsvoorstel%3A36200XVI>).

PRIMAIR EN VOORTGEZET ONDERWIJS

#	Beslispunt	Budgettaire inschatting	Inci	Struct. (x1.000)
1	Bij nieuw onderwijsbeleid- en wetgeving moet het recht op onderwijs voor ieder kind uitgangspunt worden. Nieuw beleid of wetgeving zou getoetst moeten worden aan het VN-verdrag Handicap.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		-
2	Maak de routekaart en regel meteen een budget	Zorg ervoor dat de routekaart inclusiever onderwijs dit jaar wordt vastgesteld. Koppel daar een eigen budget aan. Bij het opstellen van de routekaart moeten duidelijke doelen en een tijdspad staan. Er moet goed worden gekeken naar hoe de doelen worden uitgevoerd. Het uiteindelijk budget is afhankelijk van de doelen die worden afgesproken, waardoor er nu nog geen goede inschatting is te geven van de kosten.		
3 a	Steun initiatieven van inclusief onderwijs	Dit is onderdeel van de routekaart, zie punt 2.		
b	Maak de regels over onderwijs en zorg makkelijker	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		
4	Maak het aanvragen van zorg en onderwijs makkelijker voor ouders.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		
5	Bouw en verbouw scholen toegankelijk voor iedereen	Hiervoor dient regelgeving aangepast te worden zodat er bij nieuw- en verbouw toegankelijk wordt gebouwd. Het betekent niet dat alle scholen direct moeten gaan		

		<p>verbouwen, maar dat als zij gaan verbouwen de toegankelijkheid een eis is. Het wordt meegenomen binnen projecten die toch al worden gedaan en de (beperkte) kosten zijn dan voor de instellingen. Hetzelfde geldt voor andere bouwnormen waaraan scholen moeten voldoen.</p>		
6	<p>Leer nieuwe leraren over passend en inclusief onderwijs</p>	<p>Dit kan binnen het huidige curriculum en hoeft daardoor geen extra kosten mee te brengen.</p>		
7	<p>Luister meer naar ouders en leerlingen en maak dit onderdeel in besluitvorming</p>	<p>Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.</p>		

MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS, HOGER ONDERWIJS EN DE UNIVERSITEIT ONDERWIJS

#	Beslispunt	Budgettaire inschatting		
				(x1.000)
1	Breid het mbo-studentenfonds uit	<p>Aan het mbo-studentenfonds zit geen maximum (open einde regeling), iedereen die er recht op heeft, moet er gebruik van kunnen maken. Wel moeten de vergoedingen van de fondsen waar studenten op het hoger beroepsonderwijs en de universiteit gelijk worden getrokken. Vanuit de ho fondsen wordt nu 22,1 miljoen euro uitgegeven, terwijl het mbo studentenfonds op 5,6 miljoen wordt uitgegeven. Om recht te doen aan mbo-studenten met een beperking zou hier ongeveer even veel geld aan uitgegeven moeten worden. Om het geld daadwerkelijk uit te geven is het ook belangrijk dat voorstel 2 goed wordt uitgevoerd.</p> <p>Op het mbo zitten meer studenten met een ondersteuningsbehoefte, waardoor het goed denkbaar is dat als deze regeling goed werkt, 22,1 miljoen euro alsnog te weinig blijkt te zijn.</p> <p>Op het mbo zitten meer studenten met een ondersteuningsbehoefte, waardoor het goed denkbaar is dat als deze regeling goed werkt, 22,1 miljoen euro alsnog te weinig blijkt te zijn.</p>		16.500
2	Maak aanvragen makkelijk voor het mbo-studentenfonds	Hierdoor gaan er meer mensen gebruik maken van het mbo studentenfonds. Daarvoor zijn middelen begroot in het vorige voorstel.		-

3	Zorg dat meer bekend is over de studietoeslag voor mbo-studenten, bij studenten, gemeenten en onderwijsinstellingen	Er zijn verschillende opties voor. Als de overheid kiest voor een campagne kan dat binnen 500.000 euro.	500	
4	Er moeten landelijke richtlijnen komen voor alle onderwijsinstellingen over het aanbieden van andere (digitale) mogelijkheden voor studenten met een functiebeperking	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
5	Leg digitale toegankelijkheid vast in de Wet educatie beroepsonderwijs en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
6	Verplicht dat er een vast aanspreekpunt is op alle onderwijsinstellingen voor studenten met een beperking	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
7	Verbeter digitale middelen en pas deze aan op de behoefte van studenten met een beperking.	In de coronapandemie hebben onderwijsinstellingen bewezen dat digitaal onderwijs binnen hun capaciteiten ligt. Veel colleges worden bijvoorbeeld al opgenomen en gestreamd. Hier hoeft geen extra budget voor worden vrijgemaakt.		
8	Geef studenten met een beperking een positie in de medezeggenschapsraden.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		
9	Ontwikkel een platform waar studenten en stageplekken aan elkaar kunnen worden gekoppeld.	De kosten voor het ontwikkelen van dit platform zijn moeilijk in te schatten, maar zullen beperkt en eenmalig zijn.		

De dekking van deze voorstellen kan worden gevonden in de extra middelen die in dit coalitieakkoord zijn afgesproken voor het vergroten van kansengelijkheid (circa 1 miljard euro).

DEMOCRATIE

#	Beslispunt	Budgettaire inschatting		
				(x1.000)
1	Alle nieuwsprogramma's moeten worden ondertiteld en audiodescriptie krijgen.	Een programma voorzien van audiodescriptie kost 3.500 euro per uur ⁹ . Anderhalf uur per dag extra audiodescriptie kost daardoor 3.500 X 1,5 uur x 365 dagen = 2 miljoen euro extra.		2.000
2	Ondertitel alle belangrijke debatten en zorg dat er een gebarentolk direct bij aanwezig is	Belangrijke debatten worden reeds ondertiteld en bij het vragenuur is al een gebarentolk aanwezig. Een gebarentolk kost 66,09 euro per uur ¹⁰ . Er wordt 37 weken vergaderd per jaar. Niet alle debatten zullen voorzien hoeven worden van een tolk. Wij schatten in dat het gemiddeld 10 uur per week nodig zal zijn. De kosten zijn dan 66,09 X 10 X 37 = 25.000 euro.		25
3	Websites van de Rijksoverheid moeten toegankelijk zijn en in begrijpelijke taal geschreven worden.	Dit vergt een eenmalig investering. Tegelijkertijd zijn hier al wettelijke eisen voor waar de overheid zich niet volledig aan houdt. Hier is dus geen extra budget voor nodig ¹¹ .		
4	Websites van de Rijksoverheid krijgen een toegankelijkheidsfunctie waarmee kleur en contrast kunnen worden aangepast en alle tekst kan worden voorgelezen.	Dit vergt een eenmalige beperkt investering in de website. Het is moeilijk in te schatten hoeveel dit precies kost.		
5	Politieke partijen worden verplicht om te zorgen voor online-informatie over hun politieke partij. Informatie zoals kandidatenlijsten en standpunten, moet toegankelijk zijn en in begrijpelijke taal zijn	Deze kosten zijn voor politieke partijen zelf.		

⁹<https://www.openkamer.org/kamervraag/2018Z01127/>

¹⁰<https://www.tolkcontact.nl/ik-zoek-een-tolk/vergoeding-en-tarieven/een-tolk-inzetten-zonder-tolkuren/>

¹¹<https://www.toegankelijkheidsverklaring.nl/register/430#verklaring>

	geschreven voor mensen met een beperking.			
6	Iedereen die behoefte heeft aan hulp bij het stemmen moet een begeleider mee kunnen nemen.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
7	Alle stembokjes moeten voor iedereen toegankelijk zijn.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
8	Stel op alle niveaus van politieke besluitvorming (gemeente/provincie/landelijke overheid) gehandicaptenraden in.	Dit kan van het budget bij punt 10.		
9	Toets nieuwe wetgeving en nieuw beleid aan de hand van het VN-verdrag Handicap.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting		
10	Verhoog het PG-kader op tot 60 miljoen euro zodat patiënten en gehandicaptenorganisaties voldoende middelen hebben om goed hun achterban te kunnen vertegenwoordigen.	Het PG-kader is nu 25 daar komt 38 miljoen euro bij om 63 miljoen euro uit te komen. De gezamenlijk patiëntenkoepels hebben aangegeven dit bedrag nodig te hebben voor alle taken ¹² .		38.000

De dekking voor voorstellen 1 & 2 op de begroting van OCW kunnen worden gevonden in de middelen voor de maatschappelijke diensttijd.

¹²Kamerstuk 29214-94

ZORG EN ONDERSTEUNING

#	Beslispunt	Budgettaire inschatting	Inci	Struct.
				(x1.000)
1	Organiseer één loket voor hulpmiddelen.	Overstappen op één loket heeft geen gevolgen voor de totale zorgkosten		
2	Bij beoordeling voor hulpmiddelen moet meedoen op alle levensgebieden (sport/wonen/ onderwijs/ mobiliteit/werk/vrije tijd) een norm zijn.	Mogelijk een opstuwend effect omdat mensen meer recht hebben op hulpmiddelen. Hier staat een besparing op zorgkosten tegenover, omdat mensen meer bewegen en sociaal actief zijn. De totale effecten zijn moeilijk te voorspellen		
3	Biedt de mogelijkheid om hulpmiddelen te verzekeren	Dit is een mogelijkheid voor mensen zelf om een verzekering af te sluiten en heeft daardoor geen effecten op de rijksbegroting.		
4	Vanuit de intramurale Wlz moet iemand ook aanspraak kunnen maken op hulpmiddelen thuis.	Mogelijk een opstuwend effect omdat mensen meer recht hebben op hulpmiddelen. Hier staat een besparing op zorgkosten tegenover, omdat mensen meer bewegen, sociaal actief zijn en minder vaak afhankelijk zijn van zorg binnen de Wlz. De netto effecten zijn moeilijk te voorspellen.		
5	Schaf het maximaal aantal tolkuren af en maak deze onbeperkt.	De kosten voor het afschaffen van het maximaal aantal tolkuren zijn nu nog moeilijk in te schatten. Hiervoor is eerst een goed kader nodig om te kunnen beoordelen wanneer iemand recht heeft op een tolk. Dat kader moet eerst worden gemaakt met ervaringsdeskundigen (punt 6).		
6	Bepaal met tolkgebruikers wanneer een tolkvoorziening echt nodig is.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		

7	Maak een aparte status binnen de Zvw, Wmo en Wlz voor zorg en ondersteuning bij mensen met een levensbrede en levenslange beperking.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting. De beperking van de eigen bijdrage en de bijbehorende kosten voor de Rijksoverheid zijn behandeld in hoofdstuk 2.		
8	Bescherm mensen met een levensbrede en levenslange beperking tegen gedwongen verhuizing.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
9	Sluit ook zorgverzekeraars aan op PGB 2.0.	Het aansluiten van 1.000 tot 2.000 budgethouders kosten ongeveer 300.000 euro ¹³ . Er zijn 20.000 budgethouders in de Zorgverzekeringswet ¹⁴ . Per 1.500 budgethouders 300.000 euro implementatie kosten is 4.000.000 euro.	4.000	
10	Reële tarieven in het PGB.	<p>Van de PGB zorg in de Wlz wordt ongeveer 60% van de zorg geleverd in informele setting. Daarvan heeft 44% van zorgverleners geen familiale band¹⁵ . Hierbinnen valt de groep zorgverleners die een hoger tarief moeten kunnen krijgen. In totaal wordt er 1,12 miljard euro uitgegeven aan informele zorg, waarvan dus 493 miljoen aan zorgverleners. Op het moment dat deze groep maximaal het formele tarief kan krijgen, betekent dat niet dat zij ook daadwerkelijk 68,30 euro krijgen. Waarschijnlijk krijgen zij dan het loon wat gemiddeld voor zorgverleners in die functie wordt betaald. Voor een verzorgende IG ligt het gemiddelde uurloon voor ZZP'ers op 32 euro. Het huidige tarief is 21,68 euro. Dat is een stijging van 48%. De totale kosten aan informele zorg stijgen dan met 237 miljoen euro tot 730 miljoen euro.</p> <p>Binnen de Zorgverzekeringswet zal dit extra kosten met zich meebrengen. Hoeveel dit precies is, is moeilijk te schatten, omdat niet bekend is hoeveel zorgverleners van het informele tarief worden betaald in de Zvw. Wel is bekend dat 78% van de zorg informele zorg is op een totale omvang van 270 miljoen euro¹⁶ .</p> <p>Ook voor gemeenten die nu hele lage tarieven hanteren voor het PGB zal dit tot hogere kosten leiden. Hoeveel gemeenten nu te lage tarieven hanteren is niet bekend.</p>		237.000

11	Organiseer het PGB vanuit vertrouwen, dus weg met de administratieve lasten.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
12	Geef langdurige indicaties af in alle zorgwetten.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
13	Stap over op één loket voor het PGB.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting. Dit vergt wel eenmalige kosten, maar deze zijn moeilijk in te schatten.		
14	Stap over op een allesomvattend PGB.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting. Dit vergt wel een eenmalige investering om dit binnen het ene loket te organiseren. Hoeveel is moeilijk in te schatten.		

¹³Kamerstuk 25657-319

¹⁴<https://www.monitorzvwpgb.nl/>

¹⁵<https://open.overheid.nl/repository/ronl-1ba8f2aa-73e5-4764-aa7d-96f8e9c34fee/1/pdf/rapportage-onderzoek-onderzoekfinanciering-informele-zorgeen.pdf>

¹⁶<https://www.monitorzvwpgb.nl/>

De eenmalig investering van 4 miljoen wordt gedekt door vanuit de vrij te besteden middelen op artikel 1 van de VWS begroting. Daar was voor 2023 nog 4 miljoen euro nog niet ingevuld.

GEBOUWEN

#	Beslispunt	Budgettaire inschatting		
				(x1.000)
1	Het nieuwe Tweede Kamergebouw moet helemaal toegankelijk zijn.	De integrale toegankelijkheid moet worden meegenomen in de huidige verbouwing van de Tweede Kamer. In hoeverre dat nu al is gebeurd en wat er extra nodig is, is nu niet goed in te schatten. Daarvoor zal er eerst advies moeten worden gevraagd aan ervaringsdeskundigen.		
2	De tijdelijke huisvesting van de Tweede Kamer wordt toegankelijker gemaakt, door meer contrast aan te brengen op wegwijzers en drempels weg te nemen.	Het Tweede Kamergebouw heeft al een paar belangrijke verbetering doorgevoerd, zoals een lift vanaf de begane grond voor mensen met een beperking, contrasterende liftdeuren en stippen op de trappen. De extra verbeteringen kunnen allemaal met weinig kosten worden gerealiseerd.		
3	Vertaal de integrale toegankelijkheids standaard in Nederlandse Normen.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting.		
4	Verplicht een professioneel toegankelijkheids advies bij nieuwe projecten van publiek toegankelijke gebouwen.	Deze kosten zijn voor de projectontwikkelaars en hebben daardoor geen effect op de Rijksbegroting.		
5	Fysieke toegankelijkheid krijgt een plek in alle lokale inclusie agenda's van gemeenten	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting. Gemeenten maken nu ook al inclusie agenda's, dus zij hoeven hier ook geen extra budget voor.		
6	Er wordt advies gevraagd over toegankelijkheid van alle bestaande overheidsgebouwen.	Het Rijksvastgoedbedrijf beheert 12 miljoen vierkante kilometer aan gebouwen. Het is een illusie te denken dat die allemaal op korte termijn kunnen worden getoetst op toegankelijkheid ¹⁷ . Het is daarom eerste belangrijk om te inventariseren welke gebouwen allemaal al wel zijn voorzien van een toegankelijkheidsadvies en welke niet. Pas als dit overzicht er is, kan er een goede inschatting worden gemaakt van de kosten. Per publiek gebouw kost een professioneel advies over toegankelijkheid gemiddeld 2.500 euro (inclusief de ruimten en voorzieningen voor medewerkers)		

7	Onderzoek de mogelijkheden van subsidie voor ondernemers om hen te helpen met het toegankelijker maken van hun gebouw (private gebouwen).	Heeft nog geen significante effecten op de Rijksbegroting. Op het moment dat een subsidie doelmatig blijkt, dan volgen hier later wel kosten uit.		
8	15% van woningen van woningbouwverenigingen worden geschikt voor mensen met een beperking	De kosten die hiermee samenhangen zijn voor de woningbouwverenigingen. Zij dienen dit vanuit hun eigen inkomsten te financieren.		
9	150.000 nieuwe woningen die bewoonbaar zijn voor ouderen en mensen met een beperking.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting. Deze kosten zijn voor woningbouwverenigingen en projectontwikkelaars.		
10	Alle nieuwe te bouwen woningen zijn bezoekbaar voor mensen met een beperking.	Heeft geen significante effecten op de Rijksbegroting. Zie punt 8 en 9.		

¹⁷<https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/over>

OVERZICHT VAN DE GROTE STRUCTURELE UITGAVEN INCLUSIEF DEKKING

Voorstel	Kosten (mln)	Begroting
Het afschaffen van de inkomensafhankelijke bijdrage in de Wlz voor mensen met een beperking kosten	50	VWS
Het afschaffen van eigen betalingen voor geneesmiddelen kost structureel 55 miljoen euro per jaar	55	VWS
Toegankelijke banen en begeleiding naar werk	1.300	SZW
Verander loondispensatie in loonkostensubsidie	40	SZW
Verhogen kilometergrens Valys	75	VWS
Verhoging PG kader	38	VWS
Verhoging PGB lonen	237	VWS
Totaal (in miljoenen)	1.795	

Met bovenstaande voorstellen komen we op totaalbedrag van bijna 1,2 miljard euro. Dat is een forse investering die gedaan moet worden om de positie van mensen met een beperking structureel te verbeteren. Deze uitgaven kunnen nog oplopen als duidelijk wordt of en hoe de aanpassingen van de eigen bijdrage voor hulpmiddelen en het eigen risico kunnen worden ingevoerd. Tegelijkertijd kunnen de bedragen uiteindelijk ook fors lager uitvallen. Zo zal het Valys budget lang niet helemaal worden opgemaakt. En als de voorgestelde verbeteringen van het OV worden doorgevoerd zal dat bedrag nog lager uitvallen.

De dekking voor deze voorstellen kunnen worden gevonden in voorstellen die GroenLinks doet in het verkiezingsprogramma 'Tijd voor nieuw realisme'¹⁸. Specifieke voorstellen kunnen ook worden teruggevonden in de doorrekening van het verkiezingsprogramma door het CPB¹⁹.

¹⁸ <https://groenlinks.nl/verkiezingsprogramma>

¹⁹ <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/Keuzes-in-Kaart-2022-2025.pdf>